Ajuntament de Barcelona

DESCOBREIX GRÀCIA

RUTA BURGESIA

RUTA BURGESIA

Districte de Gràcia

100% gràcia

Gràcia és un poble orgullós i diferent. D'entre els edificis, en destaca l'arquitectura d'artistes reconeguts i d'altres anònims. Tots ells són testimoni d'una Gràcia que neix a partir d'unes masies rurals i acull les torres d'estiueig barcelonines. És la Gràcia de la burgesia modernista i la dels obrers, on la tradició i la innovació van de bracet, la casa d'artistes cosmopolites i de mestres artesans.

Tant si creus que la coneixes com si hi has arribat per primer cop, aquestes rutes a peu et permetran endinsar-te pels seus carrers —que canvien de nom a cada revolt— per gaudir de les places vibrants que la identifiquen. Gràcia és art, cultura, vida i moltes coses més. Diuen que un cop hi entres, et roba el cor per sempre més. T'hi atreveixes?

Visita el web per trobar-hi la teva propera ruta:
Adreça web http://lameva.barcelona.cat/gracia/ca/home/descobreix

I, si ho prefereixes, descarrega't l'app i t'hi acompanyarem:
Adreça app **RUTES GRÀCIA**

LA BURGESIA AL CARRER DE GRÀCIA

Al segle XIX, Gràcia estava considerada la primera perifèria de Barcelona, ja que només es trobava a dos quilòmetres de la ciutat. Tot i que inicialment la població era força escassa, en molts pocs anys va arribar a cinquanta mil habitants i va esdevenir la segona població de tot Catalunya i la novena d'Espanya. Durant tots aquests anys de canvis va ser raval de la ciutat, vila independent, districte barceloní i, sobretot, un barri amb una gran identitat pròpia. El seu nucli antic i la conservació de l'urbanisme originari han contribuït notablement a la vigència dels seus signes distintius.

Aquesta ruta fa un recorregut per un dels carrers principals del districte, el carrer Gran de Gràcia. Precisament, aquest és el carrer que la unia amb Barcelona —com a perllongament del passeig de Gràcia— i que ràpidament va esdevenir el centre comercial i neuràlgic de la vila.

Inicialment, el carrer Gran de Gràcia era una drecera que anava des del barri de Jesús, situat al voltant del convent que porta el mateix nom, a l'alçada dels Jardinets actuals, fins a l'església de la Mare de Déu de Gràcia i de Sant Josep, a la plaça de Lesseps. L'església, coneguda popularment com els Josepets, va ser edificada el 1825 i és el punt de sortida o d'arribada de la nostra ruta, ja que es pot fer en tots dos sentits.

Les comunicacions de Gràcia amb Barcelona han tingut una gran importància en el desenvolupament positiu d'aquest carrer i del seu comerç. El primer tramvia barceloní que va unir la vila amb la ciutat va entrar en funcionament el 1872, el tramvia elèctric ho va fer el 1899 i els primers autobusos van començar a circular el 1906. El 21 de juliol del 1921 van iniciar-se les obres del primer metro i dos anys i mig més tard, el 31 de desembre del 1924, ja va començar a transportar viatgers. El Gran Metro connectava la plaça de Lesseps, per sota del carrer Gran de Gràcia i del passeig de Gràcia, amb la plaça de Catalunya.

A poc a poc, la burgesia va començar a instal·lar-se en aquest passeig i a competir en la contractació dels arquitectes més reconeguts, als quals se'ls encarregava la construcció o remodelació dels edificis. Generalment, les construccions tenien un pis principal, on se situaven els habitatges particulars. Per la seva banda, els baixos dels nous edificis acostumaven a albergar farmàcies, cinemes, restaurants, comerços i botigues de queviures.

Hi ha qui diu que les cases ens parlen de la gent que les ha construït i de les persones que les han habitat. I també ens parlen del moment econòmic, polític i social en què van ser construïdes. El carrer Gran de Gràcia ens parla del corrent modernista imperant en aquella època, a la fi del segle XIX i el començament del XX, a través dels edificis de Gaudí, Domènech i Montaner, Josep Maria Jujol i Enric Sagnier, entre altres. I també d'edificis imponents, amb formes i estils diferents, bona part dels quals es caracteritzaven per la seva ostentació.

Els edificis, construïts per la burgesia empresarial catalana de principis de segle, servien per deixar testimoni del seu estatus econòmic i social, amb una sospitosa intenció de fer d'aparador que amaga una realitat més obrera i popular, com és l'arquitectura que predomina a l'interior del barri.

En l'actualitat, el carrer Gran de Gràcia és un carrer autènticament comercial. Amb voreres amples, arbres i mobiliari urbà —i amb la circulació de vehicles controlada—, ha esdevingut un carrer amb totes les característiques necessàries per al comerç. L'Eix Comercial de Gran de Gràcia, format gràcies l'impuls de l'Associació de Comerciants del Carrer Gran, té uns sis-cents establiments de comerç i serveis, mentre que a la seva zona directa d'influència viuen uns seixanta-quatre mil habitants.

D'una banda, l'arquitectura modernista de Barcelona significa la modernització de les tècniques de construcció, amb la utilització d'elements prefabricats, l'ús del ferro a les estructures, etc.; i, de l'altra, conserva elements tradicionals, com ara les construccions amb totxo de cara vista, i enllaça amb l'estil gòtic, amb el qual guarda un cert paral·lelisme. És una arquitectura decorativa, integradora en l'edifici de totes les arts plàstiques. Sovint, els arquitectes també són decoradors d'interiors i en dissenyen tots els detalls: el mobiliari, els treballs en fusta, les vidrieres, els mosaics, la forja, etc. Hi ha una reivindicació de les artesanies en un moment de domini industrial.

Els trets generals que permeten reconèixer l'estil modernista molt present als edificis d'aquesta ruta són: el predomini de la corba sobre la recta, la asimetria, el dinamisme de les formes, el detallisme de la decoració, les figures de dona i l'ús freqüent de motius vegetals i naturals.

El modernisme a Catalunya tractava de recuperar la cultura catalana unida a una ferma voluntat de modernitzar el país. L'arquitectura, l'escultura, la pintura i les arts decoratives catalanes van trobar en aquest estil, d'una part, el que necessitava la cultura i l'art català —que no era res més que completar la creativitat iniciada a la Renaixença— i, d'una altra, el que necessitava la societat catalana, que passava per reafirmar la seva modernitat mitjançant la transformació.

1 Els Josepets
Pl. de Lesseps, 25

En una altra època, on avui hi ha la plaça de Lesseps només hi havia camps i camins. Els frares carmelites descalços van decidir fundar un convent en aquest indret, just a l'encreuament de les rieres de Vallcarca i de Cassoles. L'any 1626, l'antic convent va donar peu a la formació de tota una vila, la de Gràcia. Avui en dia, del conjunt carmelita tan sols es conserva l'església barroca que presideix la plaça.

2 Plaça de Lesseps
Pl. de Lesseps

Centre neuràlgic del trànsit rodat, la plaça de Lesseps ha hagut de mantenir l'equilibri delicat entre la seva funció com a nus viari —per on diàriament passen més de 100.000 cotxes— i el respecte per les necessitats dels veïns. Avui en dia, després de la darrera reforma del 2008, la plaça de Lesseps és un espai modern amb zones verdes i sistemes per amortir el soroll del trànsit. Rep el nom de Ferdinand Marie de Lesseps, un enginyer i diplomàtic francès famós per haver dirigit les obres dels canals de Suez i de Panamà.

3 Casa Claudi Alsina
Pl. de Lesseps, 10

Una façana monumental d'estil afrancesat, encarada cap al que aleshores era el parc verd de la plaça de Lesseps, recorre tota la cantonada de l'obra de M. Corratjé.

A diferència de les torretes familiars de principi de segle, als anys trenta es construeixen edificis plurifamiliars. Els tres pisos de cadascuna de les vuit plantes d'alçada (i una planta de carrer destinada al comerç) podien acollir fins a vint-i-quatre famílies.

4 Casa Ramos
Pl. de Lesseps, 30 i 32

Les sis plantes de la Casa Ramos van trencar un paisatge on tan sols hi havia cases senzilles de tres pisos. El 1906, el poble de Gràcia ja s'havia annexat a Barcelona i Eugeni d'Ors va batejar el nou gust estètic com a noucentista. El projecte de Jaume Torres mirava cap al futur, tot acceptant l'herència modernista.

La personalitat de l'estampat de flors i abelles, en contrast amb la tribuna medievalista, va encisar Pedro Almodóvar, que va escollir l'edifici perquè fos un dels escenaris del rodatge de la pel·lícula *Todo sobre mi madre*.

Al jardí posterior hi ha un bonic templet modernista i un gran llum de forja de tres braços.

5 Cases Antoni Par
c. Gran de Gràcia, 262

Els dos solars consecutius de la cantonada dels carrers Gran de Gràcia i de Nil Fabra es van urbanitzar conjuntament el 1903 i van unificar les seves façanes, tot i que van mantenir una certa independència ja que hi van aplicar colors diferents: verd i vermell.

L'ondulant coronament, l'esgrafiat vegetal i l'emmarcament esculpit dels balcons són típics dels edificis de J. Granell.

6 Casa F. Homet
c. de Santa Magdalena, 1

Amb vista a la plaça i aprofitant la llum del sol, les tribunes de la Casa F. Homet li aporten personalitat. Seguint els criteris decoratius modernistes, sota les tribunes hi ha guarniments esculpits i els balcons combinen el ferro forjat amb vidrieres de colors.

El parament és tot de petits carreus de pedra de superfícies irregulars, llisos als baixos i a la destacada cantonera que culmina en un prominent pinacle ornamental sobre mènsula floral.

7 Cases Manel Reventós
Rbla. de Prat, 13 i 15

Les portes d'accés independents són l'únic indici que ens recorda que els solars que Domènec Boada va urbanitzar conjuntament eren dos. No tan sol les façanes formen una simetria perfecta, sinó que també comparteixen el celobert.

L'originalitat i la profusa ornamentació a les façanes i als vestíbuls fan destacar aquest conjunt de la rambla de Prat. Seguint el gust de l'època, a les cases es combina la feina dels diversos mestres de les arts plàstiques: rajoletes, relleus, guixos, esgrafiats, pintures, vitralls, vidres gravats, metalls...

8 Casa Feliu Iglesies
c. Gran de Gràcia, 135 i 137

Una monumental cúpula corona la façana marcadament modernista d'aquest edifici on es troben el carrer Gran de Gràcia i la rambla de Prat.

9 Edifici neoclàssic
c. Gran de Gràcia, 138

Els límits de Barcelona i del poble de Gràcia estaven cada cop més desdibuixats. Carrers urbanitzats i edificis van unir l'Eixample barceloní i la vila de Gràcia abans que l'annexió política fos una realitat. Així, aquest edifici d'habitatges neoclàssic segueix la tipologia de les cases de veïns que es construïen seguint les pautes del Pla Cerdà a l'Eixample.

Pràcticament totes les balconeres conserven les persianes de llibret de fusta originals pintades de color marró.

10 Rambla de Prat
Rbla. de Prat

Els terrenys dels Prat arribaven fins a La finca de la Fontana. Amb el seu nom, aquesta rambla ens recorda la família propietària.

Al final del XIX, l'arquitecte municipal Miquel Pascual va organitzar els solars al voltant de la rambla, els quals van ser edificats en pocs anys de diferència mantenint en tot moment un estil unitari, malgrat ésser d'autors diferents. Del 4 al 10 van ser projectats per Domènec Boada, amb una notable ornamentació floral. L'edifici del número 17 és obra d'Andreu Audet i Puig i destaca per la tribuna de ferro i vidre, i pels tres capcers en forma de pètals.

11 Cinemes Bosque
Rbla. de Prat, 16

Els arbres del bosc de la finca de La Fontana s'obrien en un clar on un simple escenari acollia obres de teatre. Convertit el 1905 en el Gran Teatre del Bosc, propietat de l'industrial Josep Valls, era un espai a l'aire lliure on es feia cinema, teatre i òpera, i s'hi celebraven balls i festes populars.

A la façana dels cinemes actuals encara podem veure les carotes obra de l'escultor i pintor espanyol Pablo Gargallo que el representen a ell mateix, juntament amb els seus amics Ramón Raventós, Isidre Nonell i Pablo Picasso.

12 Església de Santa Tereseta
Via Augusta, 68 i 72

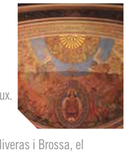

L'arquitecte Josep Domènech i Mansana va projectar aquesta original església que combina un interior neoclàssic i un exterior de tipus nòrdic que ens recorda que està consagrada al culte de la monja carmelita nascuda a Normandia, santa Teresa de Lisieux.

En honor al seu primer rector i pioner del muntanyisme a Catalunya, mossèn Jaume Oliveras i Brossa, el Centre Excursionista de Gràcia organitza anualment, des del 1972, la travessa Matagalls-Montserrat que mossèn Oliveras va fer per primera vegada el 4 d'agost del 1904.

13 Casa Agustí Trulla
c. Berga, 22 i 24

Flors de ferro forjat a les baranes panxudes. Flors esgrafiades amb formes hexagonals que es repeteixen per tota la façana. I flors esculpides que emmarquen el medalló que culmina l'edifici del qual surt una línia sinuosa que tanca la façana ornada amb rams i una gran garlanda. La natura és la protagonista de l'edifici del 1913 obra de Josep Masdeu Puigdemasa.

14 Centre Moral i Instructiu de Gràcia
c. Ros de Olano, 9

Entitat fundada el 1868 per fomentar les escoles catòliques i neutralitzar les idees republicanes. Del projecte, va encarregar-se'n l'arquitecte Francesc Berenguer, molt vinculat a la institució de la qual va arribar a ser vicepresident.

Des del 1904 té un teatre amb platea i dos pisos en forma de ferradura i el 1907 va obrir la que seria la primera biblioteca del barri. Clausurat durant la Guerra Civil espanyola, va tornar a obrir el 1939 i avui continua oferint teatre, cant coral i actuacions de l'esbart dansaire. També és la seu d'una colla de Sant Medir.

15 Casa Francesc Cama
c. Gran de Gràcia, 77

L'esgrafiat en blanc sobre el verd ens delata la data de construcció, el 1905. La façana principal és simètrica i s'organitza prescindint d'un frontis secundari, del qual se separa netament (d'altra banda, un recurs habitual a Gràcia).

L'emprenta del mestre Francesc Berenguer i Mestres es distingeix clarament: sotabalcons de trencadís de colors, arrambadors ceràmics, emmarcament escultòric d'obertures, vitralls de tribunes i pati interior, caseta de fusta de la porteria i guixos al sostre del vestíbul i d'algunes cambres.

16 Edifici d'habitatges
c. Gran de Gràcia, 67

Al número 67 del carrer Gran de Gràcia s'aixeca l'edifici d'habitatges que E. Matas Rams va projectar al començament del segle XX seguint les pautes constructives típiques de l'Eixample. De planta baixa i dos pisos, va ser ampliat posteriorment el 1916 per J. Domènech i Mansana; la remunta per guanyar espai en alçada era molt freqüent a l'època i al barri.

La façana posterior és una galeria completament vidrada, la qual cosa reforça la tesi que l'edifici respon tipològicament i compositivament a les edificacions de l'Eixample.

17 Edifici d'habitatges
c. Gran de Gràcia, 74 i 76

A la cantonada del carrer Gran amb travessera de Gràcia, una de les més concorregudes en trobar-se dues arteries importants de pas de la Vila, hi ha un dels edificis més característics del barri del qual desconeixem l'autoria. Tampoc no és gens clara la data de construcció, tot i que la podem situar cap a les acaballes del segle XIX. Els vitralls i els esgrafiats modernistes no troben ressó en el projecte arquitectònic, que està desvirtuat per hàbits formals de l'arquitectura local avesada a construir amb presses en una Gràcia que creixia i demanava nous habitatges més ràpid del que se n'hi construïen.

18 Casa Elisa Bremon Espina
c. Gran de Gràcia, 61

Construïda el 1905, la Casa Elisa, de planta baixa i quatre plantes pis, conserva relativament intacta la façana de Jeroni Granell. El seu particular traç de línies toves es manifesta en el coronament ondulant, en el perfil i els ferros dels balcons, en la fusteria de la porta, en la decoració esculpida al damunt de totes les obertures i, sobretot, en la gran tribuna que centra el frontis a les dues primeres plantes i que conserva els vitralls policroms. Al darrer pis, els tres balcons s'uneixen amb una balconada.

19 Edifici "La Caixa"
c. Gran de Gràcia, 22

Les guardioles en relleu ens recorden que l'obra, que va costar 125.000 pessetes (uns 750 euros), va encarregar-la la Caja de Ahorros y Montepío de Barcelona.

Del projecte historicista original d'August Font i Carreras, tan sols en queda la pedra de la façana. Aixecat el 1906, l'any 1935 s'hi va fer una ampliació que va suposar l'afegitó de la torre amb un campanar i un rellotge. Més tard, s'hi va afegir la fornícula amb una marededéu esculpida per Enric Clarasó (la figura actual és la que va substituir-la, obra de l'escultor gracienc Manuel Martí i Cabré).

20 Casa Cama i Escurra
c. Gran de Gràcia, 15

Gràcies al dibuix del projecte sabem que la Casa Cama i Escurra ha sofert modificacions als baixos, al coronament, que ha estat amputat, i als esgrafiats, que no són els dissenys de Francesc Berenguer i Mestres, a qui s'atribueix l'obra tot i haver estat signada per Joan Baptista Feu.

La pastisseria La Colmena ocupa els baixos des del 1928. Gràcies als seus caramels artesans, és una de les botigues emblemàtiques que han fet del carrer Gran un dels principals eixos comercials de Gràcia. Abans era un café-concert, al qual havia actuat Pau Casals.

21 Casa Girona i Cuyàs
c. Gran de Gràcia, 6 i 8

Quan el 1922 Lluís Girona i Cuyàs va projectar la casa, volia oferir un marc adequat a l'escala i a les pretensions de la veïna Casa Fuster. No va arriscar i va recórrer al classicisme aplicat com a decoració de terracota sobre un fons estucat clar.

Les arcades dels baixos —ara, locals comercials— recullen els entresòls al damunt d'un entaulament, formant la curiosa exedra (espai buit i corb dins d'una columnata) angular que recull un dels accessos. A sobre seu, hi destaca la prominent tribuna cilíndrica que abasta els tres primers pisos.

22 Plaça de Nicolás Salmerón
Pl. de Nicolás Salmerón

La plaça o pla de Salmerón —president de la Primera República espanyola— és el portal de la Vila. Els seus comerços i edificis modernistes, que imiten les cases senyorials del passeig de Gràcia, emmascaraven una realitat molt més obrera a les seves esquenes.

Punt de trobada de camins, l'antiga drecera que unia el camí que portava cap als Josepets amb la riera de Sant Miquel —camí cap a Barcelona— ha estat sempre molt transitada. El 1850 van ser les tartanes tirades per cavalls, conegudes com a sabines. Després van arribar els òmnibus, els tramvies de tracció animal, els autoòmnibus, els tramvies elèctrics i els autobusos de La Catalana Graciense.

23 Casa Víctor Conill i Casa Rio
c. Gran de Gràcia, 1 a 5

Josep Goday i Casals va projectar la casa el 1931 tot seguint les pautes racionalistes amb influències del *déco* (formes geomètriques) i populars (imatge de la Moreneta a la fornícula). És un complex multifuncional en el qual tenen lloc els espais comercials a peu de carrer, els despatxos i laboratoris a l'entresòl, un luxós pis per a la família propietària al principal i la resta són habitatges de lloguer.

Al número 7 trobem la Casa Servent o Rio coronada pels bustos de l'escriptor Miquel Servet acompanyat per Cristòfor Colom, Miguel de Cervantes i Joan Fiveller, conseller de Barcelona.

24 Casa Fuster
Pg. de Gràcia, 132

Situada al final del passeig de Gràcia i construïda per l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner, la Casa Fuster s'ha mantingut com un dels edificis més elegants i emblemàtics del modernisme. Des de l'any 2004, aquest edifici històric funciona com un hotel de luxe que ha recuperat l'històric Cafè Vienès de la planta baixa, on cada dijous es pot gaudir de sessions de jazz.

25 Jardins de Salvador Espriu i Empordà
Pg. de Gràcia, 109 i 110

Els Jardinets de Gràcia —nom amb els que es coneixen popularment— son una catifa verda que ens convida a entrar a la vila, tot deixant enrere l'Eixample barceloní.

Creats per a l'Exposició Internacional de Barcelona del 1929, els jardins estan dedicats a Salvador Espriu, poeta que havia viscut al 118 del passeig de Gràcia, on ara hi ha una placa commemorativa. La seva obra també es recorda amb el monòlit de Frederic Amat aixecat el 2014 que representa l'esvoranc que produiria un obelisc en caure a terra.

26 Oda nova a Barcelona
Pg. de Gràcia, 109 i 110

Entre els seus espais enjardinats, hi destaca l'escultura de marbre blanc que celebra el poema *Oda nova a Barcelona* de Joan Maragall en el centenari del seu naixement, el 1961. La provocadora obra noucentista de l'escultor —i fill del poeta— d'una dona despullada i d'una altra amb una roba fina, mig recolzades i encarades, va escandalitzar les autoritats de l'època. Durant anys, l'obra va estar confinada en un cantó del parc de Cervantes fins que el 1985 l'aleshores alcalde i nebot de l'escultor, Pasqual Maragall, va ordenar que la tornessin a col·locar al seu emplaçament original.

27 Casa Bonaventura Ferrer
Pg. de Gràcia, 113

Projecte modernista del 1906 obra de l'arquitecte Pere Falqués, al costat del gratacel de l'antiga seu del Deustche Bank.

La casa destaca per la tribuna amb escultura treballada en pedra i un gran buit al seu basament. La porta i els balcons són de ferro forjat i el coronament és d'inspiració barroca. A la façana secundària que dóna a la riera de Sant Miquel es conserven les tribunes amb galeries decorades amb vitralls.

28 Obelisc del Cinc d'Oros
Pl. de Joan Carles I

De 23 metres d'alçada i aixecat el 1936, l'obelisc ret homenatge a Pi i Margall i als republicans. El coronava una dama de la República que durant la dictadura franquista va ser substituïda per una àliga imperial. La picaresca popular va passar a anomenar-la "la plaça del lloro".

També se'n diu "la plaça del llapis" o "el cinc d'oros", perquè abans hi havia quatre voreres circulars al voltant d'una de més gran que recordava aquesta carta de la baralla espanyola.

Les llumeneres que il·luminaven l'obelisc eren obra de Pere Falqués —autor dels fanals amb banc del passeig de Gràcia— i ara són a l'avinguda de Gaudí.

29 Església de la Mare de Déu del Roser de Pompeia
Av. Diagonal, 450

Els caputxins van encarregar a Enric Sagnier el que havia de ser un santuari espiritual i d'acció social. El 25 de març del 1908 es va posar la primera pedra de l'església de la Mare de Déu del Roser de Pompeia (el santuari italià n'era la inspiració). Les façanes són de maó vist combinat amb pedra, on hi ha un relleu i la imatge de sant Francesc d'Assís, obra de Josep Llimona.

Aviat, l'església va esdevenir el lloc de culte de literats i polítics noucentistes, a més de ser lloc de trobada de la burgesia barcelonina. Després de la Guerra Civil espanyola va ser convertida en hospital de sang gestionat per la Creu Roja i avui en dia acull avui la cúria provincial de l'orde dels caputxins.

Sagnier també és autor d'altres notables edificis de Barcelona com ara el Temple Expiatori del Sagrat Cor del Tibidabo, la Duana del Port i el Palau de Justícia.

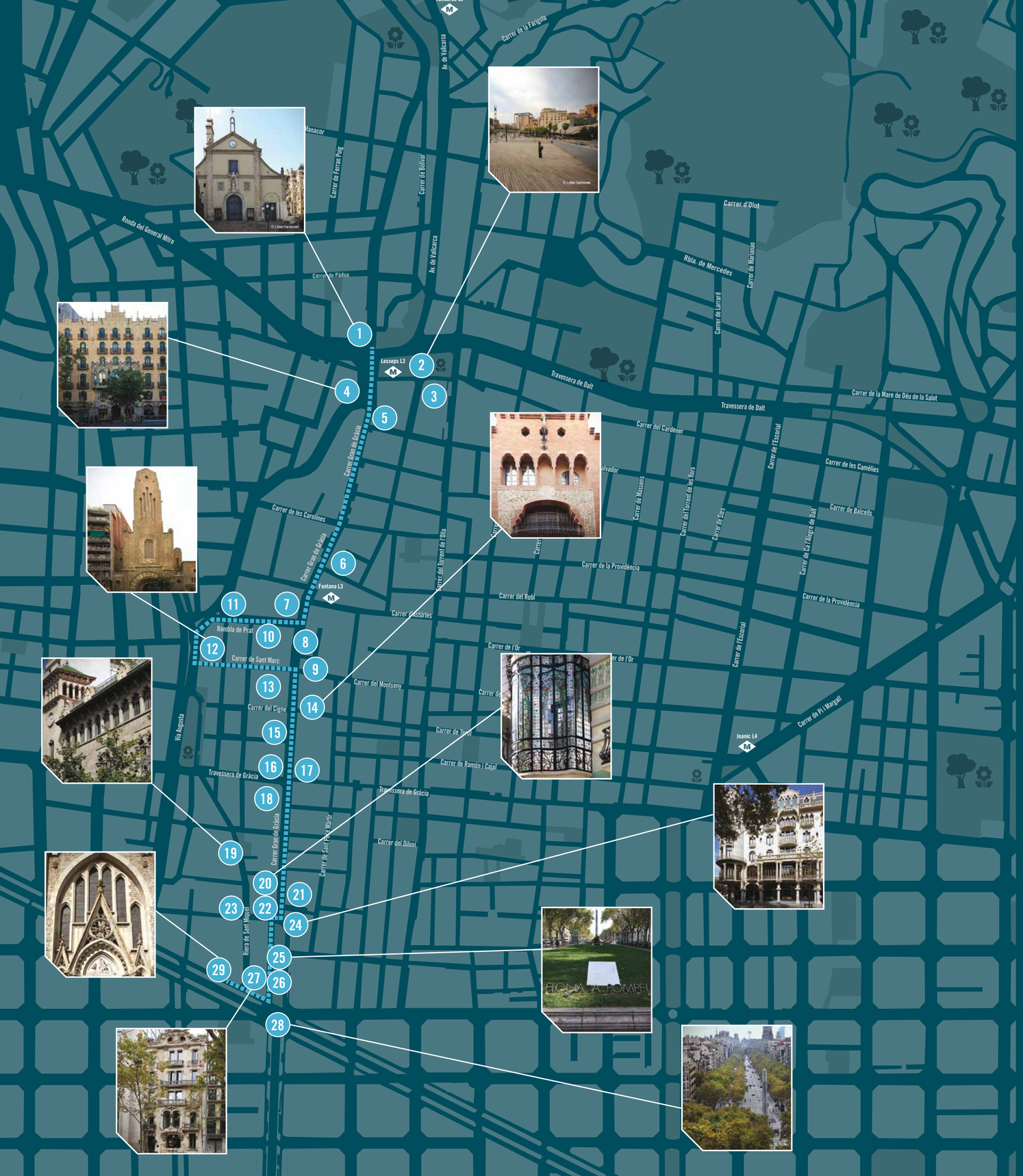

LA BURGESIA AL CARRER DE GRÀCIA

1. ELS JOSEPETS
   Pl. de Lesseps, 25
2. PLAÇA DE LESSEPS
   Pl. de Lesseps
3. CASA CLAUDI ALSINA
   Pl. de Lesseps, 10
4. CASA RAMOS
   Pl. de Lesseps 30 i 32
5. CASES ANTONI PAR
   c. Gran de Gràcia, 262
6. CASA F. HOMET
   c. de Santa Magdalena, 1
7. CASES MANEL REVENTÓS
   Rbla. de Prat, 13 i 15
8. CASA FELIU IGLESIES
   c. Gran de Gràcia, 135 i 137
9. EDIFICI NEOCLÀSSIC
   c. Gran de Gràcia, 138
10. RAMBLA DE PRAT
    Rbla. de Prat
11. CINEMES BOSQUE
    Rbla. de Prat, 16
12. ESGLÉSIA DE SANTA TERESETA
    Via Augusta, 68 i 72
13. CASA AGUSTÍ TRULLA
    c. de Berga, 22 i 24
14. CENTRE MORAL I INSTRUCTIU DE GRÀCIA
    c. de Ros de Olano, 9
15. CASA FRANCESC CAMA
    c. Gran de Gràcia, 77
16. EDIFICI D'HABITATGES
    c. Gran de Gràcia, 67
17. EDIFICI D'HABITATGES
    c. Gran de Gràcia, 74 i 76
18. CASA ELISA BREMON ESPINA
    c. Gran de Gràcia, 61
19. EDIFICI "LA CAIXA"
    c. Gran de Gràcia, 22
20. CASA CAMA I ESCURRA
    c. Gran de Gràcia, 15
21. CASA GIRONA I CUYÀS
    c. Gran de Gràcia, 6 i 8
22. PLAÇA DE NICOLÁS SALMERÓN
    Pl. de Nicolás Salmerón
23. CASA VÍCTOR CONILL I CASA RIO
    c. Gran de Gràcia, 1 a 5
24. CASA FUSTER
    Pg. de Gràcia, 132
25. JARDINS DE SALVADOR ESPRIU I EMPORDÀ
    Pg. de Gràcia, 109 i 110
26. ODA NOVA A BARCELONA
    Pg. de Gràcia, 109 i 110
27. CASA BONAVENTURA FERRER
    Pg. de Gràcia, 113
28. OBELISC DEL CINC D'OROS
    Pl. de Joan Carles I
29. ESGLÉSIA DE LA MARE DE DÉU DEL ROSER DE POMPEIA
    Av. Diagonal, 450

AQUESTA RUTA L'HA FET:

Nom Data

Nom Data

Nom Data

Segueix-nos a Instagram i comparteix la teva experiència! #100X100GRÀCIA

No em llencis! Passa'm a algú altre.

L'arquitectura a Gràcia

Vestigis del món rural i industrial, habitatges historicistes i joies modernistes s'amaguen als carrers de Gràcia. Viu l'evolució urbanística i gaudeix dels treballs artesanals d'ahir i d'avui. **Viu-la**

A peu de la Sagrada Familia al Park Güell

Aquest itinerari és la manera més curta d'anar caminant de la Sagrada Família al Park Güell - o a l'inrevés, de baixada -, creuant el Camp d'en Grassot i Gràcia Nova, descobrint la Sedeta i moltes coses més. **Gaudeix-lo**

Els voltants del Park Güell

El projecte d'Eusebi Güell de construir torres en un jardí d'estil anglès no va reeixir, però un segle més tard el Park Güell ha estat testimoni passiu de la transformació dels barris que l'envolten. **Recorre'ls**

Els orígens de Gràcia

Esglésies i camps són l'origen d'un poble d'intensa vida veïnal i arrelades tradicions. Et convidem a conèixer-lo i recorda que la teva empremta en condiciona el futur. **Coneix-lo**

Essències de Gràcia

Al districte trobem dues obres d'Antoni Gaudí declarades Patrimoni Mundial per la UNESCO: el Park Güell i la Casa Vicens. Aquesta ruta et proposa anar d'una a l'altra mentre gaudeixes de Gràcia, del seu comerç creatiu i de la seva gent. **Descobreix-les**